



Awareness raising campaign for SMEs

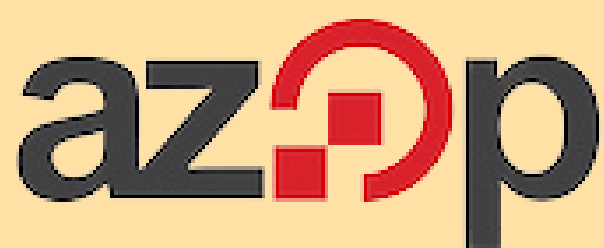


Co-funded by the Rights, Equality and Citizenship Programme of the European Union (2014-2020)



VODIČ ZA UPORABU VIDEONADZORA NAMIJENJEN MIKRO, MALIM I SREDNJIM PODUZETNICIMA

Croatian Personal Data Protection Agency



Agencija za zaštitu osobnih podataka



An Coimisiún um
Chosaint Sonraí
Data Protection
Commission



VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL



Zakonske osnove za obradu osobnih podataka putem videonadzora

Sa stajališta zaštite osobnih podatka treba se pridržavati:

- Opće uredbe o zaštiti podataka
- Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (Narodne novine br. 42/2018)

Opća uredba o zaštiti podataka načelno propisuje:

- ✓ što su to osobni podaci,
- ✓ tko ih može legalno obrađivati (prikupljati i koristiti...),
- ✓ na koji način se osobni podaci smiju legalno obrađivati,
- ✓ koja su prava pojedinca čiji se osobni podaci obrađuju (ispitanika)
- ✓ koje su obveze onoga koji ih obrađuje za potrebe svog poslovanja (voditelj obrade),
- ✓ koje su obveze onoga tko ih obrađuje u ime voditelja obrade (izvršitelj obrade),
- ✓ tko je nadležan za nadzor provedbe Opće uredbe o zaštiti podataka.

Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka detaljnije određuje pojedine odredbe Opće uredbe o zaštiti podataka na području Republike Hrvatske, pa tako detaljnije opisuje i obradu osobnih podataka putem videonadzora.

Zakonnost uporabe videonadzora, identificiranje pravnog temelja i zakonite svrhe



Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka propisuje da se obrada osobnih podataka putem videonadzora može provoditi samo u svrhu koja je nužna i opravdana za zaštitu osoba i imovine (primjerice temeljem legitimnog interesa), ako ne prevladavaju interesi ispitanika koji su u suprotnosti s obradom podataka putem videonadzora.

Dakle, videonadzor nekog prostora ispunjavat će zakonsku svrhu ukoliko je potrebno uspostaviti tehničke mjere zaštite osoba i imovine, a niti jedna druga mjera zaštite osoba i imovine neće polučiti zadovoljavajuće rezultate.

Što sve smije obuhvaćati videonadzor?

Videonadzorom mogu biti obuhvaćene prostorije, dijelovi prostorija, vanjska površina objekta u vlasništvu odnosno najmu/zakupu voditelja obrade.



Videonadzor radnih prostorija **ne smije** obuhvaćati prostorije za odmor, osobnu higijenu i presvlačenje.

Nije dopušteno snimanje prostora u tuđem vlasništvu (posjedu) kao ni snimanje javne površine.



Videonadzor u radnim prostorijama može se provoditi ako su i zaposlenici bili na primjeren način unaprijed obaviješteni o takvoj mjeri te ako je poslodavac informirao zaposlenike prije donošenja odluke o postavljanju sustava videonadzora.



Obavijest da je prostor pod videonadzorom

Kako označiti područje koje je pod videonadzorom?

Mjesto koje je pokriveno videonadzorom mora biti adekvatno označeno pomoću oznake o videonadzoru da je objekt odnosno pojedina prostorija u njemu te vanjska površina objekta pod videonadzorom, a oznaka treba biti vidljiva najkasnije prilikom ulaska u perimetar snimanja.

Obavijest treba sadržavati lako razumljivu sliku uz tekst kojim se ispitanicima pružaju sljedeće informacije:

- **da je prostor pod videonadzorom,**
- **podatke o voditelju obrade,**
- **podatke za kontakt putem kojih ispitanik može ostvariti svoja prava.**

Osim navedenih podataka ispitaniku je potrebno pružiti i sljedeće informacije:

- koja je svrha i pravna osnova za obradu osobnih podataka,
- tko ima pravo pristupa tim podacima,
- koji je vremenski rok pohrane zapisa videonadzora,
- prenose li se snimke videonadzora u treće zemlje ili međunarodne organizacije (one koje nisu članice EU/EGP)
- o postojanju prava da se od voditelja obrade zatraži pristup osobnim podacima, ispravak, brisanje osobnih podataka ili ograničavanje obrade koja se na njega odnosi, prava na ulaganje prigovora na obradu takvih podataka te na prenosivost njegovih podataka drugom voditelju obrade
- o pravu na podnošenje prigovora nadzornom tijelu (Agenciji za zaštitu osobnih podataka)





Navedene informacije mogu biti sastavni dio obavijesti o videonadzoru ili se nalaziti na nekom drugom dokumentu koji će biti lako dostupan ispitaniku (npr. na letcima ili plakatima unutar prostora poslovnog subjekta ili na njegovim Internet stranicama).

Ukoliko navedene informacije nisu sastavni dio obavijesti o videonadzoru na obavijesti bi trebala biti navedena informacija na koji način ispitanici mogu doći do tih informacija.

Europski odbor za zaštitu podataka izdao je i smjernice o obradi osobnih podataka putem video uređaja. Smjernice preporučuju da bi obavijest o videonadzoru trebala sadržavati sljedeće informacije:

- prostor se nalazi pod videonadzorom (grafička oznaka i natpis),
- podatke o voditelju obrade,
- podatke za kontakt putem kojih ispitanik može ostvariti svoja prava, uključujući i podatke o službeniku za zaštitu podataka (ukoliko je imenovan službenik),
- vrijeme čuvanja odnosno pohrane osobnih podataka ili naznaku da se radi o live streamingu, kao i podatke o potencijalnoj razmjeni video snimki s trećim osobama,
- svrhu obrade,
- prava ispitanika,

Navedenoj Smjernici može se pristupiti putem sljedeće poveznice:

https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-32019-processing-personal-data-through-video_hr



Pravo pristupa snimkama videonadzora

Tko ima pravo pristupa snimkama videonadzora?

Odgovorna osoba (npr. direktor u poslovnom subjektu) voditelja obrade ili izvršitelja obrade i/ili osoba koju on ovlasti ima pravo pristupa snimkama videonadzora.



Voditelj ili izvršitelj obrade?

Poslovni subjekt je voditelj obrade ukoliko samostalno obrađuje podatke video nadzornog sustava ili od drugog poslovnog subjekta koristi uslugu video nadzornog sustava (npr. ugovorio je usluge zaštitarske tvrtke), a ukoliko u ime drugoga pruža uslugu video nadzornog sustava (obrađuje podatke video nadzornog sustava) tada je izvršitelj obrade.



Ukoliko poslovni subjekt samostalno obrađuje podatke putem videonadzora tada treba propisati tko su odgovorne osobe koje imaju pravo pristupa snimkama videonadzora unutar poslovnog subjekta, a ako koristi uslugu drugog poslovnog subjekta (izvršitelja obrade) tada to treba definirati ugovorom ili drugim pravnim aktom.

Također bi ovlaštteni zaposlenici izvršitelja obrade trebali potpisati odgovarajući dokument (npr. Izjava o povjerljivosti) kojim se obvezuju da će štititi osobne podatke koje voditelj obrade obrađuje sukladno zakonskim propisima iz područja zaštite osobnih podataka (sukladno odredbama Opće uredbe o zaštiti podataka i Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka).



Kako se zaštititi od neovlaštenog pristupa?

Bitno je na odgovarajući način zaštititi uređaje za pohranu video nadzornih snimki (snimač) od neovlaštenog pristupa. Dakle potrebno je na uređaju postaviti korisnička imena i lozinke za ovlaštene osobe, a same uređaje za pohranu snimki fizički zaštititi smještanjem u odgovarajući uredski namještaj i/ili prostorije koji su pod ključem.

Osim navedenih ovlaštenih osoba pravo pristupa podacima iz video nadzornih snimki imaju i nadležna državna tijela u okviru obavljanja poslova iz svojeg zakonom utvrđenog djelokruga (npr. policija prilikom provođenja izvida u svezi počinjenog kaznenog djela ili prekršaja ...).

Za video nadzorni sustav obavezno je uspostaviti automatizirani sustav zapisa za evidentiranje pristupa snimkama videonadzora (tzv. logove) koji će sadržavati vrijeme i mjesto pristupa, kao i oznaku osoba koje su izvršile pristup podacima prikupljenim putem videonadzora. Obično svi uređaji za pohranu imaju u sebi opciju evidentiranja pristupa korisnika, vremena pristupa i što je korisnik radio u sustavu videonadzora te je navedenu opciju potrebno uključiti.

Ovlaštene osobe ne smiju koristiti snimke iz sustava videonadzora suprotno njihovoj svrsi (npr. davati snimke na uvid drugim osobama ili objavljivati snimke na Internetu ili drugim medijima).





Vrijeme čuvanja snimki video nadzornog sustava

Koliki je maksimalan rok čuvanja snimki?

Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka propisuje da je maksimalni rok za čuvanje snimki video nadzornog sustava 6 mjeseci osim ako je drugim zakonom propisan duži rok čuvanja ili ako su dokaz u sudskom, upravnom, arbitražnom ili drugom istovrijednom postupku.

Vodeći se odredbama iz Opće uredbe o zaštiti podataka da se osobni podaci obrađuju onoliko dugo koliko za to postoji svrha, poslovni subjekt može propisati i kraći rok čuvanja snimki. Npr. poslovni subjekt koji se bavi prodajom auto dijelova je unutar svojih prostorija postavio video nadzorni sustav u svrhu zaštite imovine i osoba. Na kraju mjeseca obavlja se inventura kako bi se utvrdilo odgovara li stanje robe u trgovini knjigovodstvenom stanju te uslijed manjka na stanju robe u trgovini utvrđuje je li došlo do eventualnog otuđenja robe.

Dakle, poslovni subjekt nema potrebe čuvati snimke duže od 1,5 do 2 mjeseca





Primjer zakonite obrade putem videonadzornog sustava:

Voditelj obrade (frizerski studio) je postavio u svoje prostorije dvije video nadzorne kamere bez snimača s mogućnošću snimanja i pohrane snimke na SD memorijske kartice. Video nadzorni sustav se koristi za štíćenje osoba i imovine, a isto se provodi na način da se snima, tj. vrši nadzor ulaza u objekt i površine objekta na kojima postoji moguća ugroza (provale, krađe).

Voditelj obrade (frizerski studio) posjeduje Ugovor o zakupu poslovnog prostora sastavljen od strane zakupodavca i zakupnika, kao i Ugovor te tehničku dokumentaciju s tvrtkom koja je ugradila video nadzorni sustav. Video nadzorni sustav se ne koristi za snimanje javne površine, ulice ili slično te snima samo područje koje je u zakupu voditelja obrade (frizerskog studija), a oznaka video nadzornog sustava je u skladu sa Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka i sadrži sve potrebne podatke.

Sustav snimanja za pohranu koristi SD memorijske kartice, a vrijeme pohrane snimke je 128 sati nakon čega se funkcijom "overwrite" briše najstariji zapis, a pristup snimkama ima samo i isključivo ovlaštena osoba voditelja obrade podataka putem aplikacije na mobilnom uređaju koji je zaštićen lozinkom, isto kao i sama aplikacija.

Također, na službenoj web stranici frizerskog studija nalazi se dokument naziva Politika video nadzora Frizerskog studija kojim se ispitanici detaljnije informiraju o svojim pravima i ostvarivanjem istih, kao i o obradi podataka putem videonadzornog sustava.



Primjeri

Primjer nezakonite obrade putem videonadzornog sustava:

Voditelj obrade (obrt) je postavio u svoje prostorije tri video nadzorne kamere, posjeduje snimač sa mogućnošću snimanja i pohrane snimke do 2 mjeseca. Video nadzorni sustav se koristi za šticeenje osoba i imovine, a isto se provodi na način da se snima, tj. vrši nadzor ulaza u objekt i površine objekta na kojima postoji moguća ugroza (provale, krađe).

Voditelj obrade (obrt) je u vlasništvu parcele/nekretnine koja je pod videonadzorom, a videonadzorni sustav je postavio sam voditelj obrade.

Videonadzorni sustav svojim zahvatom snimanja obuhvaća i prostor javne površine primjerice snima nogostup i dio ulice. Poslovni subjekt također nije postavio oznaku da je prostor pod videonadzorom te na taj način ispitanici nisu informirani o obradi podataka putem videonadzora kao ni o mogućnosti ostvarivanja svojih prava iz domene zaštite osobnih podataka.



U ovom poglavlju u kratkim crtama navedene su bitne činjenice o kojima poslovni subjekt treba voditi računa prilikom obrade osobnih podataka putem videonadzora, a koje mogu poslužiti kao smjernice za lakšu izradu dokumenta (npr. Pravilnik o videonadzoru sustavu) kojim se propisuje obrada osobnih podataka putem videonadzora u poslovnom subjektu:



- Postoji li pravna osnova i svrha postavljanja video nadzornog sustava,
- Jesu li određene osobe ovlaštene za pristup i/ili obradu podataka video nadzornog sustava,
- Jesu li postavljene oznake da je prostor pod videonadzorom,
- Sadrže li oznake sve potrebne podatke,
- Pružaju li se ispitanicima sve potrebne informacije vezano za obradu osobnih podataka putem videonadzora,
- Je li propisano vrijeme čuvanja snimki,
- Koriste li se usluge izvršitelja obrade (usluga video nadzornog sustava) i ukoliko da, da li su ugovorom definirana prava i obveze izvršitelja obrade i da li su ovlaštene osobe izvršitelja obrade potpisale Izjave o povjerljivosti,
- Zahvaćaju li snimke kamera samo prostor koji je u vlasništvu poslovnog subjekta, odnosno kojeg je subjekt zakupio/unajmio,
- Jesu li zaposlenici na adekvatan način upoznati da je videonadzor uspostavljen u radnim prostorijama,
- Jesu li kamere postavljene tako da ne snimaju prostorije za odmor, osobnu higijenu i presvlačenje,
- Jesu li na snimačima postavljene korisnička imena i lozinke samo za ovlaštene osobe,
- Jesu li snimači smješteni u odgovarajući uredski namještaj i/ili prostorije pod ključem kojima imaju pravo pristupa samo ovlaštene osobe,
- Je li uspostavljen automatizirani sustav zapisa za evidentiranje pristupa snimkama videonadzora (logovi) koji će sadržavati vrijeme i mjesto pristupa, kao i oznaku osoba koje su izvršile pristup podacima prikupljenim putem videonadzora.